

Lietuvos transporto saugos administracijai

Švitrigailos g. 42, LT-03209 Vilnius

El. paštas: ltsa@ltsa.lt

2022 gruodžio 23 d.

LINA VA reg. Nr. S-_____

LKVA reg. Nr. S-063

DĖL VYKDOMOS VEŽĖJŲ ĮTRAUKIMO Į POTENCIALIŲ VEŽĖJŲ SĄRAŠĄ ATRANKOS IR KITŲ PROCEDŪRŲ

2022 m. gruodžio 9 d. Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau tekste – LTSA) paskelbė Vežėjų įtraukimo į Potencialių vežėjų sąrašą atranką (toliau tekste – Atranka). Atranka vykdoma vadovaujantis LTSA administracijos direktoriaus 2021 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 2BE-346 „Dėl vežėjų įtraukimo į Potencialių vežėjų sąrašą atrankos ir Potencialių vežėjų parinkimo vežti keleivius tolimojo susisiekimo maršrutais nuostatų patvirtinimo“ (toliau tekste – Įsakymas) patvirtintais Vežėjų įtraukimo į Potencialių vežėjų sąrašą atrankos nuostatais (toliau tekste – Atrankos nuostatai).

Suinteresuoti vežėjai, pageidaujantys dalyvauti Atrankoje ir būti įtraukti į Potencialių vežėjų sąrašą iki 2022 m. gruodžio 30 d. įskaitytinai turi pateikti paraišką LTSA sudarytai Konkurso vežėjui parinkti vežti keleivius tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais organizavimo komisijai (toliau tekste – Konkurso komisija).

Nors LTSA priimti norminiai teisės aktai (Įsakymas) bei jų pagrindu jau pradėtos vykdyti procedūros paaiškina šią veiksmų seką, siekiu įvykdyti (įgyvendinti) Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. spalio 15 d. sprendimą priimtą administracinėje byloje Nr. e4-782-816/2021, kuriuo LTSA įpareigota ne vėliau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d.¹ organizuoti tolimojo reguliaraus susisiekimo maršrutų, kuriais veža esami vežėjai, konkurencingą procedūrą naujiems vežėjams parinkti, tačiau Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ (toliau – LINA VA) ir Lietuvos keleivių vežimo asociacijos (toliau – LKVA) vertinimu, įvykdytomis procedūromis bus sukurta teisinio netikrumo ir neapibrėžtumo situacija, kuri gali pažeisti vežėjų teises ir teisėtus interesus. Taip pat Atrankos vykdymas prieštarauja Susisiekimo ministerijos ir Vyriausybės pozicijai parengti ir pateikti LR Seimui, kas šiandien yra padaryta, Kelių transporto kodekso įstatymo pataisas numatančias esminę tolimojo susisiekimo reformą atsisakant konkursavimo procedūros.

Tokia pozicija, *visų pirma* paaiškintina tuo, kad tiek LKVA, tiek LINA VA aktyviai dalyvavo LTSA direktoriaus Įsakymo projekto derinimo stadijoje. Buvo išsakyta daugybė pastabų dėl Įsakymo projekto nuostatų ydingumo, buvo keliama klausimai dėl Įsakymo projekto nuostatų teisėtumo bei suderinamumo su aukštesnės teisės galios aktais. Nepaisant to, į daugelį pastabų buvo neatsižvelgta arba atsižvelgta tik iš dalies. Tai reiškia, jog yra didelė tikimybė, jog praktinis Įsakymu patvirtintų „*Vežėjų įtraukimo į Potencialių vežėjų sąrašą atrankos nuostatų*“ ar „*Potencialių vežėjų parinkimo vežti keleivius tolimojo susisiekimo maršrutais nuostatų*“ nuostatų (sąlygų) taikymas gali sąlygoti teisinius ginčus.

Pagal galiojantį teisinį reguliavimą, esami vežėjai siekdami ir toliau vykdyti ūkinę komercinę veiklą yra priversti būti tokios nestabilios, neapibrėžtos sistemos dalimi, nes nedalyvavimas LTSA organizuojamoje Atrankoje iš esmės reikš ne tik vežėjo eliminavimą iš rinkos, bet dar daugiau – bankrotą ir galiausiai juridinio asmens likvidavimą. Nepagrįstai atimta teisė vykdyti ekonominę veiklą neabejotinai sukels žalą.

¹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. spalio 20 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eAS-569-520/2021 buvo pratęstas pareiškėjui Lietuvos transporto saugos administracijai nustatyto įpareigojimo organizuoti konkurencingą procedūrą naujiems vežėjams parinkti vykdymą iki 2023 m. kovo 31 d.

Taigi LTSA sprendimai gali reikšti ne tik teisinius ginčus, bet ir viešojo administravimo subjektų atsakomybę dėl kilusios žalos (nuostolių) dėl neteisėtų sprendimų.

Antra, kaip minėta, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, atsižvelgdama į:

- Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2020 m. liepos 14 d. nutarimą Nr. 1S-77 (2020) „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu patvirtintų Leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo taisyklių ir Lietuvos transporto saugos administracijos veiksmų jas įgyvendinant atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“;
- Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gegužės 17 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. e1-12-502/2021, kuriame konstatuota, kad galiojanti tolimojo susisiekimo autobusais konkursų organizavimo tvarka yra patvirtinta ne įstatymo lygmeniu, o susisiekimo ministro įsakymu, todėl prieštarauja teisės aktų hierarchijos principams
- Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. spalio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. e14-782-816/2021, kuriuo Lietuvos transporto saugos administracija įpareigota ne vėliau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d. organizuoti tolimojo reguliaraus susisiekimo maršrutų, kuriais veža vežėjai UAB „Vlasava“, UAB „Kupiškio autobusų parkas“, UAB „Plungės autobusų parkas“, UAB „Ignalinos autobusų parkas“, UAB „Skuodo autobusai“, UAB „Biržų autobusų parkas“, UAB „Meteorit turas“, UAB „Joniškio autobusų parkas“, UAB „A. A. transportas“, UAB „Lazdijų autobusų parkas“, UAB „VILKAMA“, UAB „Busotas“, UAB „Varėnos autobusų parkas“, UAB „Jurbarko mažieji autobusai“, UAB „Širvintų autobusų parkas“, UAB „Druskininkų autobusų parkas“, UAB „Raseinių autobusų parkas“, UAB „PANEVĖŽIO AUTOBUSŲ PARKAS“, UAB „JULTURAS“, UAB „Molėtų autobusų parkas“, UAB „Pasvalio autobusų parkas“, UAB „Rokiškio autobusų parkas“, UAB „Naujosios Akmenės autobusų parkas“, UAB „Mažeikių autobusų parkas“, UAB „Šilutės autobusų parkas“, UAB „AUTOVELDA“, UAB „Šilalės autobusų parkas“, UAB „Jurbarko autobusų parkas“, UAB „Jonavos autobusai“, UAB „TRANSREVIS“, UAB „Telšių autobusų parkas“, UAB „Marijampolės autobusų parkas“, individualioji įmonė „Sėknija“, UAB „Šalčininkų autobusų parkas“, UAB „Utenos autobusų parkas“, UAB „BUSTURAS“, UAB „Tauragės autobusų parkas“, UAB „Žarasų autobusai“, UAB „Šakių autobusų parkas“, UAB Tolimojo keleivinio transporto kompanija, UAB „KLAIPĖDOS AUTOBUSŲ PARKAS“, UAB „Kautra“, konkurencingą procedūrą naujiems vežėjams parinkti,

parengė ir užregistravo Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8¹, 11, 17¹, 18, 18², straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 18² straipsnių įstatymo projektą (toliau tekste – KTK projektas).

KTK projektu siekiama reformuoti tolimojo susisiekimo autobusais sistemą ir įstatymu, o ne įstatymo įgyvendinamuoju teisės aktu reglamentuoti esmines ūkinės veiklos sąlygas organizuojant keleivių vežimo tolimojo susisiekimo maršrutais veiklą. Kitaip tariant, įstatymiškai būtų nustatyta konkurencinga procedūra naujiems vežėjams parinkti – be konkurso.

Taigi, yra matomas radikalus skirtumas tarp įsakymu organizuojamos procedūros naujiems vežėjams parinkti (organizuojant konkursą) ir KTK projekte ketinamos įtvirtinti konkurencingos procedūros naujiems vežėjams parinkti be konkurso.

Tikėtina, jog vežėjų parinkimo procedūros (organizuojant konkursą), pradėtos vykdyti pagal įsakymu patvirtintų „Vežėjų įtraukimo į Potencialių vežėjų sąrašą atrankos nuostatų“ ar „Potencialių vežėjų parinkimo vežti keleivius tolimojo susisiekimo maršrutais nuostatų“ sąlygas ir turės būti vykdomos pagal tvarką galiojusią iki KTK įsigaliojimo, o savalaikis pasitraukimas gali sukelti neigiamus padarinius vežėjams. Taigi, vežėjai gali atsidurti jų situaciją bloginančioje padėtyje, lyginant su vežėjais, kurie vėliau bus parinkti be konkurso.

LKVA ir LINAVA įsitikinimu, neracionalu šiuo metu vykdyti vežėjų Atrankos procedūrą ir vėliau kviesti atrinktus vežėjus teikti pasiūlymus dėl teisės vežti keleivius tolimojo susisiekimo maršrutais, kai šiuo metu vyksta KTK projekto svarstymo procedūra LR Seime, o pats KTK pakeitimo ir papildymo įstatymas gali įsigalioti

greitu metu. Kaip jau buvo minėta, LTSA skubotai pradėtos vykdyti procedūros gali sukelti žalą, kurią dėl neteisėtų sprendimų gali tekti atlyginti valstybei. Tiek LTSA, tiek Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija turėdamos bendrą tikslą, (nustatyti teisinį reguliavimą, kuris užtikrintų konkurencingą procedūrą naujiems vežėjams parinkti ir būtų suderinamas su teismų išaiškinimais), negali jo siekti absoliučiai skirtingais būdais, nes tokie veiksmai ne tik sukuria teisinio netikrumo ir neapibrėžtumo situaciją, bet ir neatitinka gero viešojo administravimo principo.

Atsižvelgiant į išdėstytą, **prašome:**

- 1) pratęsti paraiškų dėl vežėjų įtraukimo į Potencialių vežėjų sąrašą teikimo terminą iki 2023 m. kovo 31 d. įskaitytinai;
- 2) kreiptis į teismą dėl termino vykdyti konkurencingą procedūrą pratęsimo iki 2023 m. birželio 1 d.

Pagarbiai

Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos
„LINAVA“ generalinis sekretorius

Zenonas Buivydas

Lietuvos keleivių vežimo asociacijos
prezidentas

Gintaras Nakutis